

VII.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ (Devam)

5.- *Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanı İstanbul Milletvekili Recep Tayyip Erdoğan ve 264 Milletvekilinin, 7/11/1982 Tarihli ve 2709 Sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının Bazı Maddelerinde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi ve Anayasa Komisyonu Raporu (2/656) (S. Sayısı: 497) (Devam)*

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, şimdi şahıslar adına konuşmalara geçiyoruz.

Şahıslar adına ilk söz, Konya Milletvekili Sayın Hüsnü Tuna'ya aittir.

Sayın Tuna, buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Süreniz beş dakika efendim.

HÜSNÜ TUNA (Konya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Anayasa'nın bazı maddelerinin değiştirilmesine ilişkin teklifin 13'üncü maddesi hakkında şahsım adına söz almış bulunuyorum. Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Söz konusu maddede, Anayasa'nın 128'inci maddesinin ikinci fıkrasına bir cümle eklenmektedir. Anayasa'nın 53'üncü maddesiyle tanınan toplu sözleşme yapma hakkının korunmasına ilişkin bir değişikliktir bu. Bu değişiklikte kamu görevlilerine sağlanan bir hakkın yanı sıra, bir de Anayasa'nın değiştirilmesi açısından konuya bakmak gerekir.

Darbe sonrası oluşturulan bir komisyon tarafından hazırlanan 1982 Anayasası'nın pek çok sorunun kaynağı olduğu hususunda toplumumuzda ortak bir kanaat olduğu şüphesizdir. Yeni bir anayasaya ihtiyaç olduğu veya mevcut Anayasa'nın ciddi biçimde tadil edilmesinin gerekliliği üzerinde de yaygın bir toplumsal mutabakat vardır.

Türkiye'nin evrensel ilke ve standartlara uygun demokratik bir anayasaya kavuşturulması şarttır. Evrensel nitelikte bir anayasa, devlet iktidarının sınırlandırılması ve kurallara bağlanmasını, birey hak ve özgürlüklerinin ise daha geniş düzenlenmesini gerektirmektedir.

Bugün, değiştirilmesini istediğimiz 82 Anayasası, yapılış biçiminden muhtevasına, onu meşruiyet zemininden uzaklaştıran hastalıklarla maluldür. Zorba bir yönetimin hileli yöntemleriyle varlık alanına girmiştir. Yansıttığı ideolojik duruşun demokrasiyle bağdaştırılması imkânsızdır. Bu Anayasa, insan hak ve özgürlükleri lehine devletin sınırlanmasını değil, hak ve özgürlüklerin devlet iktidarı lehine sınırlanmasını ve kullanılamaz hâle getirilmesini esas almaktadır. 16 kez değiştirilmesine rağmen ıslah edilememiş, demokrasinin içine sığdırılabilecek bir anayasa hâline getirilememiştir. Bu yüzden, 82 Anayasası'nın, insan hak ve özgürlüklerini merkeze alan, anayasal yönetim geleneğine lafzen ve ruhen uygun bir metinle değiştirilmesine acil ihtiyaç vardır.

82 Anayasası, demokratik iktidar alanını, bürokratik iktidar alan lehine hem daraltmakta hem parçalamaktadır. Siyasetçi-bürokrat gerilimi ve çekişmesi her ülkede karşımıza çıkan bir olgu olmakla birlikte, Türkiye'deki durum eşsizdir, benzersizdir. Türkiye'de iki iktidar alanı vardır: Birincisi, demokratik siyasetin yaşadığı ve yasama yoluyla oluşacak iktidarın belirlendiği alan; ikincisi, kendi kendine meşruluk atfeden ve demokrasiden bağımsız olarak kendini yeniden üreten bürokratik iktidar alanıdır. Bizde bürokratik iktidar alanı, demokratik iktidar alanını kuşatmıştır. Demokratik iktidara ait olması gereken kimi yetkileri eline geçirmiş ve kendisi için ayrıcalıklı bir konum inşa etmiştir. Bu gerçek, özellikle yargı bürokrasisi yapılanmasında kendini göstermektedir.